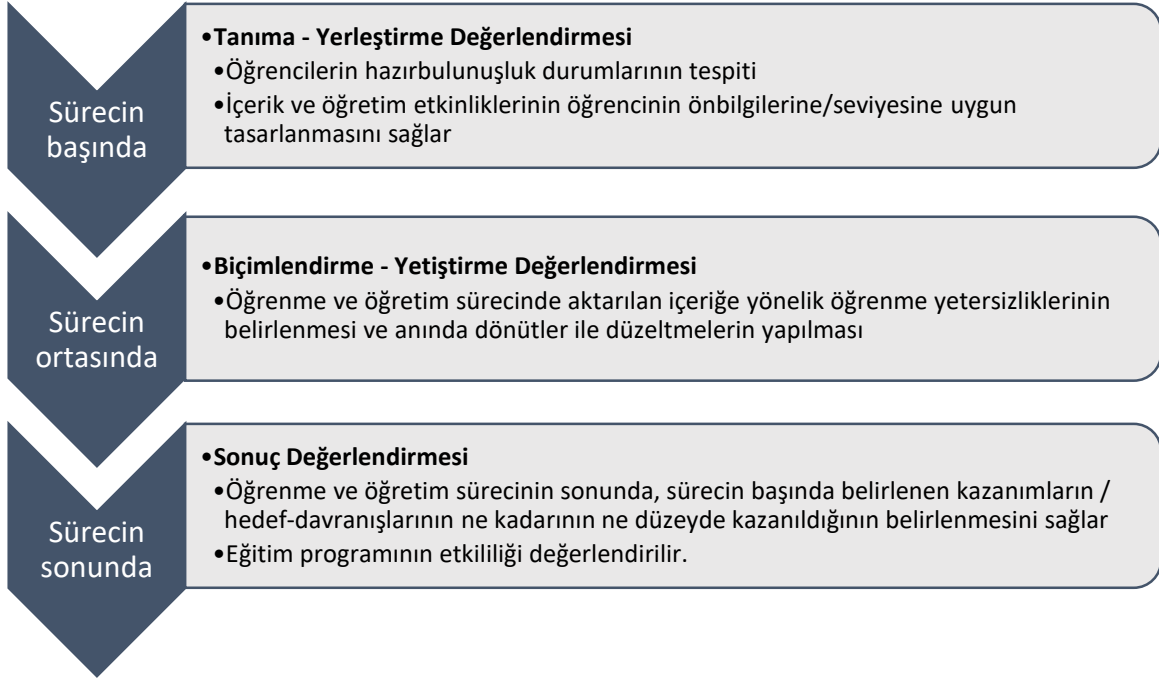

EĞİTİMDE SÜREÇ ODAKLI ÖLÇME ARAÇLARI

Süreç odaklı ölçme araçları, öğrencilere öğrenme yetersizlikleri konusunda anında dönüt verme ve öğrencinin süreç içerisindeki gelişimini takip etme imkanı sağlamaktadır. Süreç odaklı ölçme araçlarının, geleneksel ölçme araçlarından en önemli farkı öğrenme ve öğretim sürecinin her aşamasında yararlanmasıdır.

Değerlendirme Aşamaları

Ölçme ve değerlendirme sürecine başlamadan önce, öğretim sürecinin başında hazırlanan ders izlenceleri dikkate alınmalı, öğrencilere kazandırılacak kazanımlar / hedef- davranışlar listelenerek, ölçütler belirlenmelidir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde kullanılacak olan araçların seçiminde önceden belirlenen kazanımlar / hedef-davranışlar son derece önemli olup, bunları ölçmeye uygun araçlar seçilmelidir. Ölçme aracının amaca uygun olarak seçilmesi, geçerliği yüksek ölçümlerin gerçekleştirilmesini sağlamaktadır.

Öğretimin değerlendirilmesinde 2 farklı değerlendirme türü mevcuttur.

Geleneksel ve Alternatif Değerlendirme Yaklaşımları

Geleneksel değerlendirme yaklaşımları ürün odaklı olup, alternatif değerlendirmede ise süreç önemlidir. Öğretim elemanı ile öğrencinin aktif olduğu alternatif değerlendirmede geribildirimler süreç içerisinde öğrenciye paylaşılarak, öğrenme yetersizliklerinin anında düzeltilmesi sağlanır.

Geleneksel Değerlendirme Yaklaşımları

- Yazılı yoklamalar
- Sözlü sınavlar
- Kısa yanıt ve boşluk doldurmalı testler
- Çoktan seçmeli testler
- Doğru - yanlış testler
- Eşleştirmeli testler

Alternatif (Çağdaş) Yaklaşımlar

- Performans değerlendirme
- Öğrenci günlükleri
- Rubrik ölçekler
- Gözlem formları
- Görüşme
- Öğrenci ürün dosyası (Portfolyo)
- Kavram haritaları
- Proje
- Poster
- Grup/ Akran değerlendirmesi
- Öz-değerlendirme

Süreç Odaklı Ölçme Araçlarının Temel Özellikleri

ÖLÇME DEĞERLENDİRME ARAÇ VE YÖNTEMLERİ	NEDİR?	YARARLARI NELERDİR? / NE AMAÇLA KULLANILIR?	SINIRLILIKLARI / OLUMSUZ YÖNLERİ NELERDİR?	UYARI
ÖZ DEĞERLENDİRME	<i>Belli bir konuda bireyin belli ölçütler çerçevesinde kendini değerlendirmesidir.</i>	Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerine aktif olarak katılmalarını, kendilerini sürecin bir parçası olarak görmelerini sağlar. Ayrıca öğrencilerin kendi güçlü ve zayıf yönlerini tanımalarına, kendilerine dışarıdan bakma yetilerinin gelişmesine katkıda bulunur.	<i>Öğrenciler kendilerini değerlendirirken yanlı davranabilirler.</i>	Öz, grup ve akran değerlendirmelerden elde edilen sonuçlar öğrencilere not vermede kullanılmamalıdır.
AKRAN DEĞERLENDİRME	<i>Öğrencilerin belli ölçütler çerçevesinde birbirlerini değerlendirmesidir.</i>	Öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesine katkıda bulunurken eleştirilere karşı hoşgörülü olmayı öğrenmelerine de yardımcı olur.	<i>Yakın arkadaşlarına gereken fazla yakın olmadıkları arkadaşlarına ise gerekenden düşük puan verebilirler. Ayrıca akranlar kendi aralarında anlaşılarak birbirlerine yüksek puan verebilirler.</i>	Çalışmaya uygun olarak hazırlanmış dereceli puanlama anahtarlarının ve derecelendirme ölçeklerinin kullanılması önerilir ancak bu araçlarla birlikte kontrol listeleri, gözlem formları öz-grup ve akran değerlendirme formlarının kullanılmasında fayda vardır.
PERFORMANS ÖDEVLERİ	<i>Öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri günlük yaşamda ilişkilendirerek ortaya koymalarını gerektiren kısa süreli çalışmalardır.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ İnsanların bilgiyi kullanmasını ve gerçek yaşam durumlarına yakın ürünler ortaya koymasını sağlar. ❖ Performans değerlendirme kaynakları tekrar tekrar kullanılabilir. ❖ Performansın belirli bölümlerine odaklanıldığından, öğretmenin her bir parçayı gözlemleyebilmesini ve değerlendirebilmesini sağlar. 	<i>*Uzun süreli ve evde yapılan çalışmalar olduğu için çalışmanın öğrenciye ait olup olmadığından emin olunamaz. *Ödevler, öğrencinin sahip olduğu olanaklar düşünüldükçe hazırlanmadığında adil olmayan durumlar ortaya çıkabilir.</i>	
PROJE ÖDEVLERİ	<i>Geniş içerikli, uzun süreli performans ödevleridir.</i>			
ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYALARI	<i>Öğrencinin bir öğrenme alanındaki çaba, başarı ve gelişimini kanıtlayan, belirli bir zaman dilimindeki (bir dönem, bir yıl) çalışmalarının, organize edilmiş sistemli</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Aynı değerlendirme aracı kullanılarak öğrencinin zaman içindeki gelişimi bir çizelge dâhilinde izlenebilir. ❖ Üst düzey zihinsel becerilerin gelişmesine yardımcı olur. Ayrıca 	<i>*_çerik önceden belirlenmezse ürün dosyası nitelikli veya nitelsiz birçok çalışmayı içerebilir. *Kalabalık sınıflarda dosyaların saklanması ve değerlendirilmesi sorun</i>	

	<i>bir koleksiyonudur.</i>	grupla çalışma, teknolojiyi kullanma, iletişim vb. becerilerinin gelişmesine de katkıda bulunur.	<i>olabilir. *Bazı ürünler evde hazırlandığından çalışmanın öğrenciye ait olup olmadığından emin olunamaz</i>	
DERECELİ PUANLAMA ANAHTARLARI	<i>Bir ürünün, çalışmanın, etkinliğin ya da cevabın niteliğinin değerlendirilmesinde kullanılan puanlama rehberidir.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmenin öğrencilerden beklentilerini somut ve anlaşılır hâle getirir. ✓ Öğrencilerin kendilerinden beklenenin ne olduğunu bilmelerini ve kabul edilebilir bir performans görevinin hangi ölçütleri karşılaması gerektiğini anlamalarını sağlar. 	<i>Hazırlanması uzmanlık gerektirir ve zaman alır.</i>	
DERECELENDİRME ÖLÇEKLERİ	<i>Ölçülen özelliğe ilişkin performans çeşitli düzeyleriyle tanımlayabilen ve ölçütlerin ne dereceye kadar karşılandığını görmeye olanak sağlayan araçlardır.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ♥ Öğretmenin öğrencilerden beklentilerini somut ve anlaşılır hâle getirir. Hazırlanması kolaydır. ♥ Birçok davranışın ölçülmesinde kullanılabilir. 	<i>*Gözlem zaman alır, öznel algılar, değer yargılar ve duygular gözlem sonuçlarını etkileyebilir.</i>	
KONTROL LİSTELERİ	<i>Öğrenciden beklenen davranışın özelliklerine ilişkin detaylı bilgileri içeren ve öğrenci performansının eksik noktalarını belirlemek amacıyla kullanılan araçlardır.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Öğrencinin veya öğretmenin gözlemlerini önceden belirlenen ölçütlere göre yapmalarına olanak sağlar. ● Öğrencinin performansı hakkında, eksik noktaların belirlenip, telafi edilmesi adına, detaylı bilgiler içerir. ● Performans ölçütlerini belirttiği için, beklenen davranışın özelliklerine dair bilgiler verir. ● Kontrol listesi, birçok kez kullanılabilir, farklı ya da aynı öğrencinin davranışını gözlerken, 	<i>*Öğretmeni bir davranışla ilgili sadece gözlemlenen veya gözlemlenemeyen şekilde iki ölçüte göre karar vermeye zorlar. *Performans sürecine ilişkin ayrıntı bilgi elde edilemez.</i>	

		bir önceki ile karşılaştırılabilir.		
KAVRAM HARİTALARI	<i>Ünitede veya konuda geçen kavramların birbiriyle ilişkilerinin yansıtıldığı haritalardır.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ♥ Öğrenmeyi kolaylaştırma, öğrenme sürecini kontrol etme, kavram yanlışlarını ortaya çıkarmak amacıyla kullanılır. Kavram haritaları, ♥ Öğrenmeyi anlamlı kılar ♥ Tekrar tekrar kullanılabilir. 	<i>Hazırlanması zordur.</i>	

Kaynak: Yılmaz, Uğur. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ss: 39-41. Teorem Yayıncılık. 20 Mart 2020 tarihinde

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&ved=2ahUKEwjX2KW4safoAhWMHhQKHajlCisQFjAHegQIAhAB&url=https%3A%2F%2Fkaanonaran.files.wordpress.com%2F2015%2F02%2Fec49fitimde-c3b6lc3a7me-dec49ferlendirme.pdf&usg=AOvVaw3w5KxjEBkkiFeQao3fdAlw> adresinden erişildi.